

Rozwiązania Kontestu 5 – II etap

Zadanie 1. 120 piratów dzieli między sobą 119 złotych monet. Następnie kapitan sprawdza, czy którykolwiek z piratów ma 15 lub więcej złotych monet. Jeśli znajdzie pierwszego takiego pirata, ten musi oddać wszystkie swoje monety innym piratom, przy czym nie może dać żadnemu z nich więcej niż jednej monety. Ta kontrola jest powtarzana, dopóki nie ma żadnego pirata z 15 lub więcej złotymi monetami. Czy ten proces zawsze kończy się po skończonej liczbie kontroli?

Źródło: Aufgabe 1 z link

Rozwiązanie 1. Ten proces kończy się zawsze po skończonej liczbie kontroli. Ponadto, poza treścią zadania, można udowodnić, że proces zakończy się najpóźniej po 15. kontroli.

Założmy, że istnieje rozdział, w którym przy każdej z 15 kolejnych kontroli spotykany jest pirat z 15 złotymi monetami. Każdy pirat, który zostanie znaleziony przy kontroli z 15 lub więcej złotymi monetami, musi oddać wszystkie swoje złote monety i może po każdej kolejnej kontroli odzyskać najwyżej jedną złotą monetę, więc może być spotkany z 15 lub więcej złotymi monetami najwcześniej po 15 kolejnych kontrolach. Jeśli więc przy 15 kolejnych kontrolach za każdym razem spotykany jest pirat z 15 lub więcej złotymi monetami, żaden pirat nie występuje dwukrotnie.

Ponieważ każdy pirat po każdej kontroli może otrzymać najwyżej jedną złotą monetę, to ten pirat może być spotkany przy kontroli K_i tylko wtedy, gdy przy kontroli K_{i-j} ($j = 0, 1, 2, \dots, i-1$) miał co najmniej $15 - j$ złotych monet, więc przy kontroli K_1 miał co najmniej $15 - (i-1) = 16 - i$ złotych monet.

Zatem na początku istnieje 15 piratów P_i ($i = 1, 2, \dots, 15$), z których każdy ma co najmniej $16 - i$ złotych monet. Wśród tych 15 piratów rozdzielono co najmniej $15 + 14 + \dots + 2 + 1 = 120$ złotych monet, co jest więcej niż całkowita liczba rozdzielonych złotych monet, co stanowi sprzeczność.

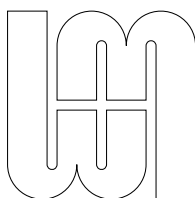
Źródło: Aufgabe 1 z link

Zadanie 2. Udowodnij, że dla $n \geq 1$ prawdziwa jest nierówność

$$\frac{1}{2\sqrt{n}} \leq \frac{1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot (2n-1)}{2 \cdot 4 \cdot 6 \cdot \dots \cdot 2n} \leq \frac{1}{\sqrt{2n}}.$$

Źródło: Analiza Matematyczna 1.1, rok 2020

Rozwiązanie 2. Zaczniemy od lewej nierówności, przeprowadzimy dowód indukcyjny, najpierw

sprawdźmy bazę indukcyjną, przypadek $n = 1$

$$L = \frac{1}{2\sqrt{1}} = \frac{1}{2}$$

$$P = \frac{1}{2}$$

$$L \leq P$$

Więc nierówność dla $n = 1$ zachodzi, teraz czas na krok indukcyjny.

Udowodnimy, że lewa strona zwiększa się zawsze o mniejszą wartość niż prawa. Przechodzimy z wyrażen dla n na $n + 1$

$$\Delta L = \frac{L(n+1)}{L(n)} = \frac{2\sqrt{n}}{2\sqrt{n+1}} = \sqrt{\frac{n}{n+1}}$$

$$\Delta P = \frac{P(n+1)}{P(n)} = \frac{2n+1}{2n+2}$$

Pozostało wykazać, że dla $n \geq 1$ zachodzi $\Delta L \leq \Delta P$

Teza jest więc równoważna:

$$\sqrt{\frac{n}{n+1}} \leq \frac{2n+1}{2n+2}$$

$$\frac{n}{n+1} \leq \frac{4n^2+4n+1}{4n^2+8n+4} \quad | \cdot (n+1)(4n^2+8n+4)$$

$$4n^3+8n^2+4n \leq 4n^3+8n^2+5n+1 \quad | - (4n^3+8n^2+4n)$$

$$0 \leq n+1$$

Przejdźmy zatem do prawej strony nierówności, tak jak wcześniej przeprowadzimy dowód indukcyjny, najpierw jednak wzmocnimy tezę zmniejszając prawą stronę nierówności do $\frac{1}{\sqrt{2n+1}}$

(jest to zmniejszenie, ponieważ funkcja: $\frac{1}{x}$ jest malejąca a $2n+1 > 2n$)

Sprawdźmy bazę indukcyjną, przypadek $n = 1$

$$L = \frac{1}{2}$$

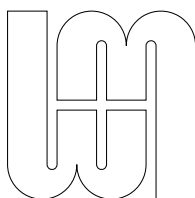
$$P = \frac{1}{\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{3}}{3}$$

Chcemy wykazać $L \leq P$ czyli:

$$\frac{1}{2} \leq \frac{\sqrt{3}}{3}$$

$$\frac{1}{4} \leq \frac{3}{9} \quad | \cdot 4$$

$$1 \leq \frac{12}{9}$$

Więc nierówność dla $n = 1$ zachodzi, teraz czas na krok indukcyjny.

Udowodnimy, że lewa strona zwiększa się zawsze o mniejszą wartość niż prawa. Przechodzimy z wyrażen dla n na $n + 1$

$$\Delta L = \frac{L(n+1)}{L(n)} = \frac{2n+1}{2n+2}$$

$$\Delta P = \frac{P(n+1)}{P(n)} = \frac{\sqrt{2n+1}}{\sqrt{2n+3}}$$

Pozostało wykazać, że dla $n \geq 1$ zachodzi $\Delta L \leq \Delta P$

Teza jest więc równoważna:

$$\frac{2n+1}{2n+2} \leq \frac{\sqrt{2n+1}}{\sqrt{2n+3}}$$

$$\frac{4n^2+4n+1}{4n^2+8n+4} \leq \frac{2n+1}{2n+3} \quad | \cdot (2n+3)(4n^2+8n+4)$$

$$8n^3+20n^2+14n+3 \leq 8n^3+20n^2+16n+4 \quad | - (8n^3+20n^2+14n+3)$$

$$0 \leq 2n+1$$

Źródło: rozwiązanie autorskie – Jakub Piotrowicz

Zadanie 3. Dany jest wielomian $W(x) = x^2 + ax + b$, o współczynnikach całkowitych, spełniający warunek:

Dla każdej liczby pierwszej p istnieje taka liczba całkowita k , że liczby $W(k)$ oraz $W(k+1)$ są podzielne przez p .

Dowieść, że istnieje liczba całkowita m , dla której:

$$W(m) = W(m+1) = 0.$$

Źródło: link

Rozwiązanie 3. Warunek $W(m) = W(m+1) = 0$ oznacza, że

$$W(x) = (x-m)(x-m+1),$$

czyli

$$W(x) = x^2 - (2m+1)x + m^2 + m.$$

Należy zatem wykazać, że istnieje taka liczba całkowita m , że

$$a = -2m - 1 \quad \text{oraz} \quad b = m^2 + m.$$

Ustalmy liczbę pierwszą p . Wówczas dla pewnej liczby całkowitej k liczby

$$A = W(k) = k^2 + ak + b,$$

$$B = W(k + 1) = (k + 2)k + (a + b + 1),$$

są podzielne przez p . Przez p dzielią się więc kolejno następujące liczby:

$$C = B - A = 2k + (a + 1),$$

$$D = 2A - kC = (a - 1)k + 2b,$$

$$E = (a - 1)C - 2D = a^2 - 4b - 1.$$

Liczba E jest wyznaczona przez współczynniki wielomianu W i nie zależy od k . Przeprowadzając to rozumowanie dla każdej liczby pierwszej p , stwierdzamy, że liczba E jest podzielna przez każdą liczbę pierwszą p i w konsekwencji $E = 0$. Stąd wynika, że liczba a jest nieparzysta, tzn.

$$a = -2m - 1$$

dla pewnej liczby całkowitej m , oraz

$$b = \frac{1}{4}(a^2 - 1) = m^2 + m.$$

Źródło: Rozwiązanie ze strony OM: [link](#)

Zadanie 4. Niech P będzie dowolnym punktem na okręgu opisanym na trójkącie ABC . Niech K, L, M to środki boków BC, CA, AB odpowiednio. Niech k to prosta przechodząca przez K prostopadła do AP . Niech l to prosta przechodząca przez L prostopadła do BP . Niech m to prosta przechodząca przez M prostopadła do CP . Udowodnij, że proste k, l, m oraz okrąg opisany na trójkącie KLM mają punkt wspólny.

Źródło: autorskie

Rozwiązanie 4. Niech H, O, G to ortocentrum, środek okręgu opisanego Ω i środek ciężkości trójkąta ABC . Niech P' będzie antypodyczny do P względem Ω . Wówczas O jest środkiem PP' oraz $HG = 2 \cdot GO$ przy czym G leży na odcinku HO . Stąd G jest środkiem ciężkości trójkąta HPP' . Stąd, jeśli Q to środek odcinka PH , to G dzieli odcinek $P'Q$ w stosunku $2 : 1$. Jednokładność o środku w G i skali $-\frac{1}{2}$ przenosi wówczas punkty A, P' na punkty K, Q . Prosta AP' przechodzi więc na doń równoległą przez K , czyli na prostą k (bo $P'A \perp PA \perp k$). Z drugiej strony $P'A$ przechodzi na QK . Stąd $Q \in k$. Analogicznie Q leży na l oraz m . Ponadto Q leży na okręgu dziewięciu punktów trójkąta ABC (czyli na opisanym na KLM) z powodu jednokładności o środku w H i skali $\frac{1}{2}$ (bo Q jest obrazem $P \in \Omega$).

Źródło: autorskie